

VZDĚLÁVACÍ OBLAST JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá klíčové postavení v koncepci České školy bez hranic, je jeho alfou i omegou. Péče o všestranný rozvoj komunikativních dovedností dětí, které žijí ve vícejazyčném prostředí, je hlavním vzdělávacím cílem školy. Hluboká, uvědomělá znalost několika jazyků a jejich kulturních prostředí, rozvíjená od útlého věku, dává dětem schopnost citlivého přístupu k odlišnostem kulturního rázu, učí je vhodně modifikovat své verbální projevy s ohledem na rozmanitost komunikačních situací, pěstuje v nich respekt k jiným lidem a porozumění pro jejich hodnoty, dává předpoklady pro snazší osvojení jiných cizích jazyků. V dnešním globalizovaném světě jsou tyto postoje a dovednosti nejen nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce, ale i prostou podmínkou soužití bez násilných konfliktů.

Tato vzdělávací oblast se realizuje výlučně v oboru Český jazyk a literatura, neboť kompetence v oblasti dalších jazyků jsou dostatečně rozvíjeny mimo prostředí České školy bez hranic.

Charakteristika předmětu ČJL

Předmět Český jazyk a literatura stojí v centru pozornosti učitelů, rodičů i žáků a je nejvladnější příčinou existence školy. V prostředí, kde český živel rozhodně není dominantním, učí děti poznávat své kořeny, zachovávat si pozitivní vztah k českému jazyku a kultuře, rozvíjet své vyjadřovací schopnosti v tomto jazyce.

Splnění vzdělávacích cílů předmětu Český jazyk a literatura je podřízena jak pravidelná školní výuka, tak většina doplňkových aktivit nabízených žákům. Předmět je realizován v časové dotaci 5 hodin týdně prezenčního vyučování, 2 hodiny týdně povinné domácí přípravy realizované za asistence rodičů. Výsledky domácí přípravy jsou nedílnou součástí portfolia každého žáka, jsou sledovány a vyhodnocovány pedagogy, kteří také dávají rodičům i žákům pravidelnou zpětnou vazbu. Domácí příprava s podporou rodičů je nesmírně důležitým prvkem celé vzdělávací koncepce, neboť v cizojazyčném prostředí je aktivní přístup rodičů *conditio sine qua non* úspěchu dítěte. Jedenkrát měsíčně je týdenní školní výuka doplněna nadstavbovým programem, jenž směřuje k rozvíjení znalostí a dovedností žáků v jedné ze složek oboru český jazyk a literatura a jenž je realizován mimo dobu školního vyučování. Vzhledem k nízkému počtu žáků ve třídách a skutečnosti, že všichni žáci zároveň navštěvují cizojazyčnou základní školu, jeví se toto rozvržení dostačujícím pro plné zvládnutí výstupů předepsaných Rámcovým vzdělávacím programem.

Stěžejní složkou předmětu Český jazyk a literatura je oblast Jazykové komunikace. Ta je velmi intenzivně rozvíjena již v předškolní výchově, jež tvoří nedílnou součást koncepce Školy bez hranic. Prioritou práce s dětmi školního věku je harmonický rozvoj všech čtyř komunikativních kompetencí, a to hravou a přitažlivou formou, s důrazem na aktivní metody učení. Mimořádný důraz je neustále kladen na rozvoj a procvičování slovní zásoby a na spisovnou výslovnost, vzhledem k interferenci dalších jazyků. Nezanedbatelnou úlohu sehrává také socializační faktor školy, neboť ta je často jediným místem mimo rodinu, kde mohou děti přirozeně komunikovat v českém jazyce.

Velmi důležitou pozici v období povinné školní docházky získává Jazyková výchova. Je nezbytnou podmínkou ovládnutí spisovné formy jazyka a normativních pravidel psaného

projevu. Mluvnicko-lexikální analýza češtiny také umožňuje dětem vyrůstajícím ve vícejazyčném prostředí uvědomit si rozdíly a podobnosti v systémech jazyků, usnadňuje porozumění základům obecných struktur jazykových systémů, a tím rozvíjí kapacitu učit se cizí jazyky a schopnost abstraktního uvažování vůbec.

Prvotním úkolem Literární výchovy je zvládnutí hlasitého i tichého čtení v českém jazyce. Nedílnou součástí je proto práce s porozuměním textu, jeho interpretací. Není-li text pochopen, není ani možné jej nahlas správně přečíst či přednést. Od zvládnutí samotné techniky čtení (urychlené skutečností, že se žáci zároveň tyto techniky učí v cizojazyčné základní škole) se proto rychle přechází ke čtení s porozuměním. Důraz je opět kladen na aktivní metody učení, žáci jsou motivováni k četbě různorodých textů a velký prostor je věnován jejich osobní interpretaci přečteného, přeformulování stěžejních myšlenek. Velmi často se literární výchova prolíná se vzdělávací oblastí Člověk a jeho svět a Člověk a umění (ta není Školou bez hranic samostatně realizována, dostává se však pravidelně ke slovu právě při tvůrčí práci s texty a v mimoškolních projektech). Může být naplňována také za pomoci externistů a vnějších podnětů, např. ve spolupráci s knihovnami a představiteli českého knižního průmyslu.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu vedoucí k budování a rozvíjení:

1) kompetencí k učení

- Komunikativní výchovu spojujeme s tématy žákům blízkými a aktuálními událostmi.
- Při přípravě a tvorbě žakovských projevů vycházíme ze zmapování tématu prostřednictvím vhodných metod (rozhovory, brainstorming, myšlenková mapa...).
- Prostřednictvím portfolií vedeme žáky, aby si dokumentovali svůj dlouhodobý vývoj.
- Klademe velký důraz na domácí přípravu, posilujeme vědomí odpovědnosti žáků za vlastní učení.
- Vytváříme příležitosti k práci se slovníky a jazykovými příručkami.
- Ve výuce rozvíjíme i paměťové učení – žáci se učí z paměti řady důležité pro zvládnutí pravopisu a mluvnice (např. vyjmenovaná slova, slovní druhy), memorují literární texty.

2) kompetencí k řešení problémů

- Společně s žáky vytváříme efektivní algoritmy pro řešení problémů gramatiky (určování slovních druhů, mluvnických kategorií...).
- V dialogu s rodiči učíme žáky hledat individuální způsoby řešení jejich výjimečné jazykové situace.
- Pomáháme žákům v jejich snaze najít účinné využití pro svůj bilingvismus.
- Podporujeme žáky k samostatnému uměleckému projevu. (účast v mezinárodních soutěžích a projektech).

3) kompetencí komunikativních

- Vedeme žáky k tomu, aby se vyjadřovali srozumitelně (ústně i písemně) s ohledem na adresáta, cíl i okolnosti projevu.
- Ve výuce klademe důraz také na vzájemnou komunikaci mezi žáky, a to i v rámci různých tříd.
- Vedeme žáky k prezentaci svých názorů a postojů prostřednictvím mluvních cvičení na vybraná témata z jejich každodenního života, referátů o četbě.

V následné diskuzi žáci dostávají příležitost naučit se obhajovat své názory a hodnotit obsah i formu těchto vystoupení.

4) kompetencí sociálních a personálních

- Vytváříme učební situace, při nichž si žáci vzájemně pomáhají při osvojování i opakování učiva.
- Vedeme starší žáky k péči o mladší spolužáky, a to jak při společné výuce, tak v době přestávky.
- Vychováváme žáky k respektu k odlišnosti, dbáme, aby nevhodně nekomentovali práci nebo názory ostatních.
- Umožňujeme žákům vyjadřovat své pocity, city, dojmy a nálady, a to prostřednictvím psaných i mluvních cvičení.

5) kompetencí občanských

- Učíme žáky vhodnou formou obhajovat svůj názor a zároveň poslouchat názory jiných.
- Vedeme žáky k respektování vzájemně dohodnutých pravidel při různých činnostech.
- Vedeme žáky k reflexi vybraných společenských problémů v rámci mluvních cvičení.
- Výběrem textových podkladů rozvíjíme u žáků pocit národní hrdosti a zájem o Českou republiku, úctu ke kulturním tradicím lidstva a k rozvoji přírodních hodnot.

6) kompetencí pracovních

- Zapojujeme žáky do přípravy školních projektů.
- Vyžadujeme od žáků zhodnocení vlastní práce i práce spolužáků.
- Různými formami seznamujeme žáky s rozmanitými profesemi - napomáháme jim tak vytvořit si představu o volbě jejich vlastní životní cesty.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

1. období

1. ročník

<i>Očekávané výstupy na konci 1. ročníku</i>	<i>Učivo</i>
1. KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	
Žák vědomě usiluje o výslovnost hlásek a běžných hláskových skupin obvyklou v češtině.	Výslovnost
Žák dbá na správné umístění slovního přízvuku.	Výslovnost
Žák aktivně reaguje na mluvené i písemné pokyny přiměřené složitosti.	Věcné naslouchání a čtení
Žák se účinně dorozumí v základních komunikačních situacích ve škole.	Pozdrav, oslovení, omluva
Žák se srozumitelně vyjadřuje o svých zážitcích a nápadech.	Vyjadřování závislé na komunikační situaci
Žák si s pomocí učitele a spolužáků osvojuje nová slova a učí se je smysluplně používat.	Vyjadřování závislé na komunikační situaci
Žák vědomě dodržuje základní hygienické návyky při psaní, používá je i v situacích, kdy není kontrolován.	Správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku
Žák dbá na čitelnost a úhlednost psaného projevu.	Technika psaní
2. JAZYKOVÁ VÝCHOVA	
Žák správně píše tvary velkých tiskacích písmen a číslic.	Tiskací písmo velké, číslice
Žák správně píše tvary malých i velkých psacích písmen abecedy, správně je spojuje.	Psací písmo velké a malé
Žák opisuje slova a jednoduché věty, přepisuje je z tiskací podoby do podoby psací.	Psací a tiskací písmo, tečka, čárka, vykřičník, otazník Slovo, věta
Žák jednoduše písemně zaznamenává své myšlenky.	Psaní Slovo, věta
3. LITERÁRNÍ VÝCHOVA	
Žák jednoduchým způsobem (slovně, obrázkem) vyjádří své pocity ze slyšeného literárního textu.	Zážitkové naslouchání
Žák nahlas čte s porozuměním jednoduchý text, reprodukuje	Hlasité čtení

jej vlastními slovy, jednoduše vyjádří své pocity z četby, z ilustrace k ní.	Tvořivé činnosti s literárním textem
Žák domýšlí jednoduchý příběh podle ilustrací a vypráví jej.	Tvořivé činnosti s literárním textem
Žák se orientuje v jednoduchých dětských textech, vyhledává v nich požadované údaje.	Řádek, odstavec, stránka
Žák recituje krátkou báseň.	Přednes vhodných literárních textů
Žák si v rámci společné četby čte texty z dětských časopisů.	Zážitkové čtení

2. ročník

<i>Očekávané výstupy na konci 2. ročníku</i>	<i>Učivo</i>
1. KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	
Žák pečlivě vyslovuje, dbá na spisovnou výslovnost všech hlásek a obvyklých hláskových skupin.	Výslovnost
Z hlediska slovní zásoby a gramatické správnosti žák vědomě usiluje o vyjadřování obvyklé v češtině, vyhýbá se kalkům.	Vyjadřování závislé na komunikační situaci
Žák se srozumitelně vyjadřuje o svém denním životě, běžných událostech a své rodině.	Vyjadřování závislé na komunikační situaci
Žák aktivně reaguje na ústní projev učitele i svých spolužáků, umí pokládat otázky.	Aktivní naslouchání
Žák zdvořilým způsobem zahájí dialog.	Oslovení, zahájení dialogu
Žák se účinně dorozumí v základních komunikačních situacích, a to v ústní i písemné podobě.	Prosba, vzkaz, blahopřání
Žák ovládá strukturu jednoduché korespondence, umí napsat adresu, zformuluje stručný text.	Adresa, pozdrav z prázdnin, blahopřání
Žák čte plynule krátké texty, vyhledává v nich požadované údaje.	Praktické čtení
2. JAZYKOVÁ VÝCHOVA	
Žák zná pořadí písmen v české abecedě, umí řadit slova podle abecedy a vyhledat slovo v abecedním seznamu.	Abeceda
Žák rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, správně píše skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev.	Hlásky a písmena, písmeno ě
Žák v písemném projevu bezchybně označuje délku samohlásek v obvyklých českých slovech, včetně rozdílu ú/ů.	Krátké a dlouhé samohlásky
Žák odůvodňuje a správně píše i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, uvědoměle při psaní volí mezi dvojicí párových souhlásek.	Souhlásky tvrdé, měkké, párové
Žák člení slova na hlásky a slabiky, správně vyslovuje dvojhásky a slabikotvorné souhlásky, dbá na správné dělení slov na konci řádku.	Hláska, slabika, slovo Dvojhásky au, ou; slabikotvorné

	souhlásky
Žák nachází vztahy mezi předloženými slovy, umí vytvářet vlastní příklady.	Slova souřadná, nadřazená a podřazená
Žák třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc. Rozlišuje čtyři slovní druhy v základním tvaru.	Podstatná jména, slovesa, předložky, spojky
Žák odůvodňuje a správně píše velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování. Graficky označuje začátek a konec věty. Rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové a zvukové prostředky.	Věta Jména obecná a vlastní
Žák rozezná větu jednoduchou od souvětí. Umí spojit dvě věty do souvětí jednoduchými spojkami.	Věta jednoduchá, souvětí, spojky
3. LITERÁRNÍ VÝCHOVA	
Žák čte tiše s porozuměním jednoduchý text, reprodukuje jej vlastními slovy.	Tiché čtení Volná reprodukce textu
Žák jednoduchým způsobem (slovně, obrázkem) vyjádří své pocity z četby.	Tvořivé činnosti s literárním textem
Žák domýšlí jednoduchý příběh, ústně prezentuje své nápady.	Tvořivé činnosti s literárním textem
Žák rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších.	Základní literární pojmy (spisovatel, básník, báseň verš, rým)
Žák výrazně recituje krátkou báseň.	Přednes vhodných literárních textů.
S pomocí učitele nebo knihovníka si žák vybírá knihy ke čtení – podle ilustrací, námětu (případně známého autora).	Základní literární pojmy (kniha, čtenář, ilustrace)

3. ročník

<i>Očekávané výstupy na konci 3. ročníků</i>	<i>Učivo</i>
1. KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	
Žák pečlivě vyslovuje, opravuje svou nedbalou nebo nesprávnou výslovnost.	Výslovnost
V krátkých mluvených projevech žák správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.	Základy techniky mluveného projevu
Z hlediska slovní zásoby, gramatické správnosti a kultury mluveného projevu se žák vyjadřuje v podstatě spisovně, volí vhodné verbální i	Vyjadřování závislé na komunikační situaci, mimojazykové prostředky řeči

nonverbální prostředky.	
Na základě vlastních zážitků tvoří krátké mluvené projevy.	Mluvený projev
Žák zdvořilým způsobem zahájí i ukončí dialog.	Základní komunikační pravidla
Žák se účinně dorozumí v základních komunikačních situacích, a to v ústní i písemné podobě.	Pozvánka, omluvenka
Žák jednoduše popisuje jemu známé předměty a děje.	Popis statický a dynamický
Žák seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	Vyprávění
2. JAZYKOVÁ VÝCHOVA	
Žák porovnává významy slov, přemýšlí o vhodnosti slov užitých ve vybraných textech. Nabytých poznatků vědomě využívá při vlastním jazykovém projevu.	Slova jednoznačná a mnohoznačná, slova citově zabarvená, slova spisovná a nespisovná, synonyma a opozita
Žák vyhledá v textu slova příbuzná.	Slova příbuzná
Žák odůvodňuje a správně píše i/y po obojetných souhláskách.	Vyjmenovaná slova
Žák porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost.	Podstatná jména, přídavná jména, slovesa a příslovce
Žák rozlišuje slovní druhy v základním tvaru.	Slovní druhy ohebné a neohebné
Žák umí určit a pojmenovat základní mluvnické kategorie u podstatných jmen a sloves.	Číslo, pád a rod podstatných jmen Osoba, číslo, čas
Žák užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves.	Číslo, pád a rod podstatných jmen Časování sloves v přítomném, minulém a budoucím čase
Žák spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy.	Věta jednoduchá a souvětí Spojky
3. LITERÁRNÍ VÝCHOVA	
Žák čte ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.	Zážitkové čtení
Žák jednoduchým způsobem (slovně, obrázkem, dramatizací) vyjádří své pocity z četby.	Tvořivé činnosti s literárním textem
Žák domýšlí jednoduchý příběh, písemně prezentuje své nápady.	Tvořivé činnosti s literárním textem
Žák odlišuje pohádku od ostatních vyprávění.	Základní literární pojmy
Žák přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu básně přiměřené věku.	Přednes vhodných literárních textů
Žák si víceméně samostatně vybírá knihy ke čtení. S individuálně přečtenými texty pracuje tvořivě podle pokynů učitele.	Zážitkové čtení Tvořivé činnosti s literárním textem
Žák prostým způsobem seznámí ústně spolužáky s dojmy ze své individuální četby.	Tvořivé činnosti s literárním textem

2. období

4. ročník

<i>Očekávané výstupy na konci 4. ročníku</i>	<i>Učivo</i>
1. KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	
Žák rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost, v oficiálním styku vyslovuje spisovně.	Výslovnost
V mluveném projevu žák volí náležitou intonaci a větný přízvuk.	Základy techniky mluveného projevu
V dialogu s dospělými i svými vrstevníky žák vyjadřuje své názory, ale také naslouchá svému partnerovi.	Základní komunikační pravidla
Žák umí vést telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku.	Mluvený projev – základní komunikační pravidla
Žák dokáže ústně i písemně zformulovat jednoduchou zprávu a oznámení.	Zpráva, oznámení
Žák umí vyplnit jednoduché tiskopisy.	Tiskopisy
Žák písemně popisuje věci, osoby a obvyklé činnosti. Sám si zvolí plán popisu, usiluje o jeho dodržení.	Popis věci, osoby, pracovního postupu
Žák rozliší základní fáze narativního textu, dokáže sestavit osnovu.	Vyprávění, osnova Obrázková osnova, pohádka
Žák sestaví jednoduchý dopis, dbá na jeho formální strukturu.	Dopis
Žák čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas, reprodukuje jejich obsah svými slovy.	Věcné čtení
Žák rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává.	Výklad, výpisky
2. JAZYKOVÁ VÝCHOVA	
Žák rozumí pojmu „národní jazyk“, vysvětluje svůj vztah k jazykům, s nimiž přichází do kontaktu.	Národní jazyk
Žák porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová. Takto postupuje i při svém jazykovém projevu, především písemném.	Slova jednovýznamová a vícevýznamová, synonyma a opozita, slova spisovná a nespisovná, slova citově zabarvená, slova souřadná, nadřazená a podřazená

Žák rozlišuje ve slově kořen, část předponovou a příponovou. Rozpozná slova příbuzná.	Stavba slova, slova příbuzná
Žák odůvodňuje a správně píše skupiny hlásek bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně.	Pravopis skupin bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně
Žák rozezná předponu a předložku, předložky píše odděleně.	Předložky a předpony
Žák píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách.	Vyjmenovaná slova a jejich slova příbuzná
Podstatná jména s běžnými koncovkami žák přiřazuje ke vzorům, vytváří gramaticky správné tvary, píše správně i/y v koncovkách. Nabytých znalostí využívá ve svém mluveném i psaném projevu.	Skloňování podstatných jmen
Žák určuje základní mluvnické kategorie u sloves, vytváří požadované tvary. Nabytých znalostí využívá ve svém mluveném i psaném projevu.	Slovesa: osoba, číslo, způsob a čas Jednoduché a složené slovesné tvary, infinitiv
Žák vyhledá ve větě základní skladební dvojici, zvolí spisovnou koncovku slovesa (včetně pravopisu i/y v koncovce slovesa v přítomném a minulém čase).	Shoda přísudku s podmětem (podmět vyjádřený, ne několikanásobný)
Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, v prostších souvětích určí počet vět a doplní čárky.	Věta jednoduchá a souvětí, spojky
3. LITERÁRNÍ VÝCHOVA	
Při hlasitém čtení a přednesu literárních textů žák vědomě usiluje vyjádřit svoji interpretaci textu.	Hlasitá četba, přednes
Kombinací verbálních a neverbálních prostředků žák zaznamenává své dojmy z četby.	Zážitkové čtení Tvořivá práce s textem
Žák vytváří hypotézy nad neúplným textem, jednoduchým způsobem argumentuje.	Tvořivá práce s textem
Žák rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů.	Rozpočítadlo, hádanka, říkanka
Žák rozpozná bajku, svými slovy vyjádří její ponaučení.	Bajka
Žák natolik ovládá narativní strukturu pohádky a bajky, že sám může tvořit vlastní jednoduché verze těchto žánrů.	Pohádka a bajka Tvořivá práce s textem
Žák si samostatně vybírá knihy ke čtení, pracuje přitom s para-textovými informacemi.	Zážitkové čtení Základní literární pojmy
Žák si vede stručné a pravidelné záznamy o četbě.	Práce s literárním textem, čtenářský deník
Na základě písemného, předem připraveného podkladu, žák seznámí ústně spolužáky s dojmy ze své individuální četby.	Zážitkové čtení Tvořivá práce s literárním textem

5. ročník

<i>Očekávané výstupy na konci 5. ročníku</i>	<i>Učivo</i>
1. KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	
Žák rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost, vhodně ji užívá podle komunikační situace.	Výslovnost
V mluveném projevu žák volí náležitě pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru.	Základy techniky mluveného projevu
Žák umí vést dialog: vyjadřuje se zdvořile, naslouchá svému partnerovi a nechává jej domluvit.	Základní komunikační pravidla
Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry.	Inzerát, odpověď na inzerát
Žák rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě.	Reklama
Žák píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché dopisy a e-maily.	Dopis, e-mail
Žák sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti.	Vyprávění, osnova
Při popisu žák postupuje přehledně a systematicky, dbá na přesnost vyjádření.	Popis
Žák čte s porozuměním přiměřeně náročné texty, vyhledává v něm požadované informace, formuluje otázky k tématu.	Věcné čtení a naslouchání
Žák posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení.	Věcné čtení a naslouchání
Žák reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta.	Výklad, věcné čtení a naslouchání
2. JAZYKOVÁ VÝCHOVA	
Žák vnímá relativitu pojmu „mateřský jazyk“, vysvětluje vztahy mezi jazyky, s nimiž přichází pravidelně do kontaktu.	Národní jazyk, mateřský jazyk
Žák rozlišuje ve slově kořen, předponu, příponu a koncovku. Rozpozná slova příbuzná, a to i v případě souhláskových alternací.	Stavba slova, slova příbuzná
Žák odůvodňuje a správně píše souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene slova.	Souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene slova
Přídavná jména žák přiřazuje ke vzorům, vytváří gramaticky správné tvary, píše správně i/y v koncovkách. Nabytých znalostí využívá ve svém mluveném i psaném projevu.	Skloňování přídavných jmen
Žák vyhledá v textu zájmena, určí jejich druh. Aktivně ovládá skloňování osobních zájmen 1. a 2. osoby, zvrátneho zájmena se. Nabytých znalostí využívá ve svém mluveném i psaném projevu.	Druhy zájmen Skloňování zájmen já, ty, my, vy, se
Žák vyhledá v textu číslovky, určí jejich druh. Aktivně ovládá skloňování číslovek dva, dvě, tři, čtyři, pět. Nabytých znalostí využívá ve svém mluveném i psaném projevu.	Druhy číslovek Skloňování číslovek dva, dvě, tři, čtyři, pět

Žák rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary.	Slova spisovná a nespisovná, plnovýznamové slovní druhy
Žák vyhledává základní skladební dvojici a v neúplně základní skladební dvojici označuje základ věty.	Věta jednoduchá, podmět a přísudek
Žák zvládá základní příklady syntaktického pravopisu.	Shoda přísudku s holým podmětem
Žák odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí.	Věta jednoduchá a souvětí
Žák užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby je obměňuje.	Věta jednoduchá a souvětí Spojky, spojovací výrazy
Žák v textu rozpozná přímou a nepřímou řeč, umí graficky správně vyznačit přímou řeč ve vlastním písemném projevu.	Řeč přímá a nepřímá
3. LITERÁRNÍ VÝCHOVA	
Žák diskutuje se spolužáky a s učitelem o svém způsobu hlasité četby nebo přednesu literárního textu.	Hlasitá četba, přednes
Žák vytváří smysluplné, odůvodnitelné hypotézy nad neúplným literárním textem.	Tvořivá práce s literárním textem
Žák rozpozná povídku, odliší ji od jiných jemu známých literárních žánrů.	Povídka Literární druhy a žánry
Žák volně reprodukuje obsahy epických textů, zamýšlí se nad chováním postav a srovnává se svoji osobní zkušeností.	Tvořivá práce s textem
Žák převede přečtený příběh z úhlu pohledu jiné postavy.	Tvořivá práce s textem
Žák zná základní pojmy divadelního světa.	Divadelní představení, herec, režisér
Při jednoduchém rozboru literárních textů žák vhodně používá elementární literární pojmy.	Literární druhy a žánry Výrazové prostředky literatury - přirovnání
Žák si vede pravidelné záznamy o četbě podle struktury předepsané učitelem.	Práce s literárním textem, čtenářský deník
Na základě písemného, předem připraveného podkladu, žák seznámí ústně spolužáky s dojmy ze své individuální četby, zhodnotí, v čem by kniha mohla být pro spolužáky přínosná.	Zážitkové čtení Tvořivá práce s literárním textem